

UNDER THE SIGN OF COVID-19 – CONSEQUENCES AND OPPORTUNITIES OF THE PANDEMIC UPON THE HIGHER EDUCATION

Maria-Camelia DICU
Conf. Univ. Dr.

Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu

ABSTRACT. THE PRESENT PAPER, UNDER THE SIGN OF COVID-19 – CONSEQUENCES AND OPPORTUNITIES OF THE PANDEMIC UPON THE HIGHER EDUCATION, STRUCTURES INTO THREE SECTIONS. THE FIRST SECTION WILL DEAL WITH THE PLANS FOR THE FUTURE BEFORE THE COVID-19 PANDEMIC IN THE LIGHT OF THE COUNTRY STRATEGY AND EU DOCUMENTS. THE SECOND SECTION WILL DEAL WITH COVID-19 PERIOD AND ITS CONSEQUENCES UPON EDUCATION. THE THIRD SECTION WILL DEAL WITH SOME MEASURES, WHICH COULD MEAN RESTORING THE HIGHER EDUCATION, YET, FROM OTHER PERSPECTIVES AND UNDER DIFFERENT COORDINATES. WITH VIEW TO ACCOMPLISH THE TASK OF WRITING THE ARTICLE, I HAVE DONE RESEARCH UPON SOME ENGLISH JOURNALS, NAMELY, HEPI AND TIMES HIGHER EDUCATION, ONLINE EDITIONS. NEVERTHELESS, WE MAY SAY THAT THE PROPOSED MEASURES MIGHT SEEM UTOPIC FOR 21 CENTURY ROMANIAN, BUT THEY REPRESENT A POINT OF VIEW.

KEYWORDS: PANDEMIC, COVID-19, EDUCATION, HIGHER EDUCATION, HEPI, TIMES HIGHER EDUCATION

1. Planuri de viitor înainte de covid 19

În 2015, a fost stabilită o Strategie Națională¹ pentru dezvoltarea învățământului terțiar din România, în perioada 2015-2020. Astfel, mai sus amintita strategie stabilea prioritățile aprobate de Guvernul României în vederea analizării, elaborării și evaluării politicilor și inițiativelor necesare, spune documentul, pentru ca aceasta să fie operațională.

Cu alte cuvinte, strategia națională vizează abordările pentru competitivitate 2015-2020, avându-se în vedere identificarea nevoilor privind competențele ”pentru a trece treptat către o economie bazată pe cunoaștere și o cerere crescută implicită de locuri de muncă înalt calificate”.² Mai mult, intervențiile propuse în cadrul acestei strategii se vor complementare strategiei de cercetare și dezvoltare, promovând astfel învățământul terțiar ca motor al creșterii economice bazate pe cunoaștere și înaltă calificare.

Sus numitul document anunța că educația și pregătirea profesională ocupă un loc central și în Strategia Europa 2020 precum și în mai multe documente europene. Astfel, documentul mai afirmă că Învățământul terțiar în special, după cum stipulează Agenda UE pentru modernizarea învățământului superior în statele europene ”joacă un rol crucial în

¹ STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT TERȚIAR 2015 - 2020

² ibidem

progresul individului și al societății și în furnizarea capitalului uman înalt calificat și a cetățenilor eficienți de care Europa are nevoie pentru a crea locuri de muncă, creștere economică și prosperitate.”¹ Pe de altă parte, documentul se referă la faptul că UE consideră învățământul terțiar deosebit de important pentru dezvoltarea economică. Recomandările specifice pentru România vizează îmbunătățirea calității învățământului superior și relevanța acestuia pentru piața muncii pentru care România început deja să ia măsuri.

2. Cutremur asupra lumii – Pandemia Covid 19

Din nefericire și pe neașteptate, surprinzând, literalmente, pe toată lumea a sosit cutremurul! Un articol publicat în Times Higher Education², ediția online, pe 4 martie 2020 anunța că universitățile ar trebui să se pregătească să-și închidă porțile pentru a limita răspândirea noului coronavirus, iar experții sfătuiau instituțiile să înceapă să aplice planurile de forță majoră. În săptămâna aceea erau raportați 88.000 de oameni din peste 60 de țări infectați cu noul coronavirus, iar numărul morților depășea 3000. În Italia, porțile universităților se închideau pentru a doua săptămână, suspendând astfel activitățile didactice față în față. Profesorii dădeau startul activităților online menite să-i țină pe studenți departe de un pericol de contaminare. După câteva săptămâni de stat în casă, undeva în a treia săptămână din martie a fost declarată starea de urgență în România, perioadă în care cu câteva excepții, toată lumea a trebuit să stea în casă. Cursurile precum și alte activități care se puteau desfășura de acasă, se desfășurau online. Consecințele se vor vedea în principal după perioada aceasta, când se va sfârși sesiunea de bacalaureat. Pe scurt spus, vom culege roadele acestui semestru doi al anului școlar și academic 2019-2020. Până nu avem rezultatele finale ale bacului, dar și rezultatele admiterii în învățământul superior, nu putem vorbi de consecințe.

3. Perspective post-pandemie

Un articol³ din Higher Education Policy Institute, de data aceasta, (HEPI, the UK’s only independent think tank) anunță în 24 iunie a.c. apocaliptic, că un cutremur va veni peste universități. Și într-o exprimare metaforică supune atenției o mișcare similară unui cutremur cu mișcări profunde în interior, cu plăci tectonice care se lovesc una de alta transmitând întregului edificiu o mare tensiune. Dar în interpretarea Bibiei creștine și ebraice, apocalipsa se traduce printr-un nou început și nicidecum sfârșit.

Tensiunile din învățământul superior au rămas latente și necunoscute, până când o schimbare bruscă și neașteptată ca un cutremur va schimba peisajul. Cutremurul a sosit sub figura neagră a pandemiei create de Covid 19. Răspunsul imediat al forurilor educaționale a fost transformarea cursurilor clasice în cursuri și alte activități didactice în activități online. Întrebarea este, câte universități au fost pregătite pentru acest pas, cu excepția celor care și până la momentul pandemiei își desfășurau activitățile online?

Acum când isteria luat sfârșit sau așa ne place să credem, trebuie să ne gândim noi profesorii, dar și factorii decizionali, cum se vor mișca plăcile tectonice și în ce direcție. De aceea, articolul sugerează o gândire progresistă a schimbării.

În sensul schimbării care se impune la nivel educațional, unul dintre factorii care exacerbează tensiunile sunt modelele de universități care își asumă împărțirea unui scop

¹ STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT TERȚIAR 2015 - 2020

² *Universities ‘may have to close’ to prevent spread of coronavirus*

³ *An earthquake for universities*

comun și din acest motiv, ele sunt în competiție una cu alta. Competiția vizează numărul de studenți, cercetare, prestigiu, punând astfel presiune pe un sistem, care nu mai este sustenabil.

În contextul acesta, se impune o soluție radicală, spune articolul. Astfel, unul dintre punctele cheie ar fi concentrarea pe o zonă geografică, mai degrabă decât pe o instituție. Ce ar putea învăța instituțiile din criza provocată de pandemie? Se propune slăbirea puterii la nivel instituțional și colaborarea în vederea consolidării la nivel regional. Astfel, cercetarea fundamentală și aplicată, dar și educația și formarea se pot desfășura într-o rețea. Aceste rețele ar putea deservi zone geografice. Ce ar putea însemna aceasta în practică, se întreabă autorul articolului din HEPI? Rețeaua astfel constituită ar trebui să ia în considerare nevoile ”acționarilor”, în cazul nostru, nevoile studenților. Astfel, studenții nu trebuie tratați ca un grup omogen, cu aceleași nevoi și dorințe. Pentru că, evident, studenții nu au aceleași nevoi și dorințe. Unii studenți ar putea fi interesați de relații de tranzacție cu universitățile lor unde doresc să obțină formarea și calificarea de care au nevoie, într-o manieră convenabilă și eficientă.

Ca o propunere pentru UCB, învățământul la distanță s-ar putea desfășura numai online, cursuri și examinări deopotrivă. Dar pentru aceasta ar fi nevoie de o platformă performantă.

Alți studenți ar putea dori o educație nelimitată și academică. Nevoile și ambițiile studenților ar putea suferi schimbări, datorită educației, subliniază articolul¹. În acest sens, ar trebui să existe modalități care să le permită studenților mobilitatea între universități. Este aceasta o oportunitate utopică, în ceea ce privește învățământul superior din România?

Networking ar însemna ca programele de studii să fie furnizate doar de universitățile care s-ar încadra, din punct de vedere al parametrilor, în această activitate. Ar putea fi această măsură implementabilă în România? Pentru că în prezent, universitățile încearcă să-și asigure continuitatea prin furnizarea unei game cât mai largi de programe.

O consecință a networkingului ar putea fi implicarea cadrelor didactice în întreaga rețea. Universitățile axate pe cercetare ar trebui să asigure facilități pentru cercetători din alte organizații. Unele universități din rețea s-ar bucura de faimă internațională, pe când altele doar la nivel local. Și unele și altele ar trebui să dea și să ia. Universitățile de prestigiu ar trebui să le permită studenților să progreseze, în timp ce altele își vor restricționa activitatea.

Toate aceste schimbări, însă necesită spirit de cooperare și schimbarea perspectivei orientate spre competiție. Ar însemna umilință, unele organizații să recunoască faptul că nu sunt întotdeauna cea mai bună alegere pentru toate programele de studii.

Prin urmare, este nevoie de un nou model de universitate care să încurajeze cooperarea și implicarea. Sistemul va descoperi astfel, că universitatea este un bun comun, public pentru educație, cercetare și de susținere a economiei. Această misiune comună ar fi în contradicție cu interesele individuale. Dar nu trebuie să pierdem ocazia de a construi un învățământ superior mai puternic în România.

Dar pentru a putea face ceva, trebuie să luăm în considerare unele aspecte deosebit de importante. Astfel, în ciuda dificultăților cu care ne confruntăm, date fiind condițiile actuale, există modalități care să ofere întregii lumi post-Covid oportunități egale privind accesul la informație deopotrivă cadrelor didactice și studenților, ne comunică publicația HEPI². Deși publicația este engleză, soluțiile pot fi adaptate la situația României. Experimentul online learning a dezvăluit incongruități în ceea ce privește implicarea actorilor educației. Avem în vedere aici sesiunile live, cele mix cât și pe cele nesincronizate.

¹ *An earthquake for universities*

² *Why and how the post-Covid world could offer more opportunities for widening participation in England*

Tinerii din toate mediile sociale necesită accesul la activitățile de informare, dar în special fără o tradiție culturală în învățământul superior. Activitățile de evaluare necesită o regândire, în condițiile actuale, dar esențială dacă se dorește păstrarea sau îmbunătățirea calității ofertei educaționale, îndeosebi a programelor de studiu consacrate. Accentul se pune pe oportunitățile digitale, relațiile între școli, colegii și instituțiile de învățământ superior, care pot facilita acest lucru.

Aceasta reprezintă o oportunitate de a ne adresa inegalității educaționale ce rezultă din lipsa, atât a studenților, cât și a cadrelor didactice acestuia la instrumentele/ mijloacele necesare, dar și nevoia de a dezvolta abilități precum și timpul necesar dezvoltării resurselor online.

În acest sens, există neîndoiește școli, universități, dar și organizații non-guvernamentale care s-au ocupat deja de asigurarea device-urilor necesare. Cu toate acestea, problema conectivității la internet în toate zonele, rămâne o problemă stringentă, care trebuie rezolvată. De aceea este foarte important să identificăm zonele cu conectivitate redusă la internet pentru a le și asigura tinerilor dezavantajați din acest punct de vedere, oportunități egale de studiu.

Ceea ce este foarte important de menționat este faptul că, în condițiile actualei crize în educație sub semnul pandemiei, s-a creat o nișă, un culoar, în care școlile, colegiile și instituțiile de învățământ superior să colaboreze. Astfel, instituțiile de învățământ superior pot să împărtășească din experiența/ expertiza lor, în ceea ce privește conținutul digital. Cadrele didactice din școli și universități pot de asemenea, să conlucreze pentru a-i susține pe elevi în punctele cheie ale tranziției lor, de la învățământul secundar la cel terțiar. Un bun exemplu îl poate constitui colaborarea în ceea ce privește examenul de bacalaureat, un examen important pentru tinerii absolvenți, aspiranți la statutul de student în învățământul superior. Consultări în aceste sens, între profesorii de liceu și cei din învățământul superior ar fi benefice, dar, în același timp, de adaptare, ținând cont de contextul care s-a schimbat radical. Amenințările pandemiei au creat o situație fără precedent pentru adolescenții aspiranți la un loc în învățământul superior, aceea de a nu fi avut ore de predare tradițională din martie al acestui an.

De aceea, instituțiile de învățământ superior au la îndemână mijloacele necesare de a-i aduce pe tinerii absolvenți de liceu și aspiranți la statutul de student la etapa de a se obișnui cu locații ale instituției de învățământ superior. Deși acest lucru necesită oameni și timp. Noile mijloace permit universităților să furnizeze experiențe de învățare online cu șansa de mări încrederea studenților, pe de-o parte, și pe cealaltă de a-i ajuta pe tinerii aspiranți să realizeze conexiunea cu instituția de învățământ superior înainte de a pune piciorul fizic în instituție. Acest mod reprezintă totodată o bază solidă pentru tranziția de la elev la student.

O altă sugestie, în vederea colaborării, ar fi organizarea de școli de vară virtuale pentru elevii de clasele X, XI și XII. Scopul acestor activități virtuale ar fi de a cultiva simțul apartenenței pe care școlile de vară tradiționale îl creează.

Un alt punct important al discuției noastre, pe lângă cele amintite mai sus, se referă la colaborarea între instituțiile de învățământ superior. O astfel de colaborare ar putea mări numărul de aplicanți potențial, dar și la îmbunătățirea reputației sectorului, demonstrând că starea de bine a studenților contează mai mult decât poziția de leader pe piața educațională. Un astfel de proiect ar putea include o școală de vară comună, ceea ce ar însemna diminuarea poverii, în cazul în care numai o universitate ar fi organizatoare. Pe lângă aceasta, desfășurarea activității online ar aduce mulți participanți.

Pe de altă parte, alegerea corectă a instituției de învățământ superior de pe o piață competitivă este evident o provocare pentru potențialii studenți și mai ales pentru aceia lipsiți de o cultură educațională în acest sens. În noul context creat de pandemie, importanța colaborării în vederea asigurării că studenții au acces la informații și opțiunile corecte capătă o și mai mare importanță. Activitățile de colaborare ar putea introduce noii învățaței într-o serie de programe de studii cu accent deosebit pe alegerea carierei viitoare. Proiectarea acestor activități ar putea suplini documentarea în vederea unei alegeri cât mai bine pusă la punct în privința informației. Tot în acest sens, furnizarea de linkuri asupra unor informații detaliate despre instituțiile de învățământ superior, cât și despre programele de studii ar veni în ajutorul viitorilor studenți.

Sugestiile privind colaborarea între instituțiile de învățământ superior ar fi o mare oportunitate de acoperire a întregii arii naționale permițând astfel studenților să exploreze oportunități înafara ariei de reședință.

În concluzie, pandemia a schimbat educația tradițională. Pentru a nu-i vitregi pe studenți cu totul, cursurile și activitățile online au luat locul activităților didactice tradiționale. Altfel spus, în ciuda provocărilor aduse de pandemia cu care ne confruntăm în 2020, există noi oportunități și reale perspective în ceea ce privește digitalizarea educației, dar și măsurilor de colaborare între unitățile de învățământ superior, pentru a transforma consecințele pandemiei în oportunități. Oportunitățile expuse ar putea părea o utopie, dar este timpul să dăm învățământului superior o altă față, dacă se dorește bunăstarea la scară națională.

BIBLIOGRAFIE

1. *Why and how the post-Covid world could offer more opportunities for widening participation in England*
<https://mail.yahoo.com/d/search/keyword=hepi/messages/58439> (retrieved 16 iunie. 2020)
2. *Universities 'may have to close' to prevent spread of coronavirus*
https://www.timeshighereducation.com/news/universities-may-have-close-toprevent-spread-coronavirus?utm_source=THE+Website+Users&utm_campaign=2f8290c27b-EMAIL_CAMPAIGN_2020_03_03_12_56&utm_medium=email&utm_term=0_daa7e51487-2f8290c27b-62254933# (retrieved 23.06.2020)
3. *STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT TERȚIAR 2015 - 2020*
https://www.edu.ro/sites/default/files/fisiere%20articole/Strategie_inv_tertiar_2015_2020.pdf
(retrieved 23.06.2020)
4. *An earthquake is coming for universities*
<https://mail.yahoo.com/d/folders/1/messages/58852> (retrieved 24.06.2020)